

مطبوعات نیمسال اول ۱۳۲۵

صلح مسلح

شلیک اتمی امریکا

۴ روز پیش از کنفرانس جهانی صلح

کنفرانس نهائی صلح برای خاتمه بخشیدن به کشاکش های پس از پایان جنگ دوم و تثبیت و پذیرش جغرافیای جدید جهان در تاریخ ۷ مرداد در پاریس تشکیل شد. دو پیش جلسه این کنفرانس به صف بندی میان اتحاد شوروی بعنوان نقش آفرین اصلی در پیروزی بر فاشیسم هیتلری و دیگر متحدان دوران جنگ- انگلستان و امریکا- ختم شده بود. این صف بندی و کشاکش ها که در سخنرانی ها و موضع گیری های وزرای خارجه سه کشور بازتاب داشت، درحقیقت دفاع یک طرف پیروز در جنگ- اتحاد شوروی - از تحولات بزرگ جهان مانند انقلاب چین، انقلاب ملی و استقلال طلبانه هندوستان، حکومت های تازه بنیاد تحت رهبری احزاب کمونیست در برخی کشورهای اروپای شرقی و زمینه های دگرگونی انقلاب در امریکای لاتین و آسیا، همچنین پایان بخشیدن به سیستم استعماری و مستعمره ساختن کشورهای افریقائی، آسیائی و امریکای لاتین و تبدیل سیستم های پادشاهی به جمهوری در اروپا بود و در صف مقابل مخالفت و مقابله با این دفاع و تحولات بزرگ و تکانه دهنده.

گام های انقلاب در جهان پر قدرت بود و اتحاد شوروی وزنه بزرگ جهانی برای دفاع از این دگرگونی. ارتش ۵ میلیونی و آب دیده در جنگ با فاشیسم پشتوانه بزرگی برای این دگرگونی ها بود. این تهاجم و توازنی را که بسود تحولات و علیه استعمار و استثمار جهانی در دو پیش کنفرانس تجلی یافته بود و سایه آن بر سر دو دولت خودمختار و ملی در کردستان و آذربایجان ایران نیز انکار ناپذیر بود و به پیش می رفت، ناگهان با چند انفجار اتمی توسط امریکا بر هم خورد. امپریالیسم و سرمایه داری جهان دندان های اتمی خود را به اتحاد شوروی نشان داد. بمباران مهیب اتمی روی سوم مرداد ۱۳۲۵ انجام شد و سپس روز ۷ مرداد کنفرانس صلح تشکیل شد. امریکا با برگ اتمی بر سر میز مذاکره با اتحاد شوروی نشست. این منطق اتمی هر دو طرف را در هر خط جبهه ای بودند متوقف کرد. اتحاد شوروی این توقف را موقت دانسته و آنچه را می توانست تثبیت کند کرد و پس از بازگشت از کنفرانس صلح، با تمام قدرت و توان خویش به سوی جبران این عقب ماندگی جهانی رفت و بسرعت نیز به قدرتی اتمی در برابر امریکا تبدیل شد. از طرف دیگر، پایان کنفرانس صلح به معنای پایان حمایت از انقلاب در کشورهای جهان نبود و این سرآغاز مرحله جدیدی در جهان شد که بعدها به جنگ سرد میان همان دو صف بندی کنفرانس صلح شهرت یافت.

حال ادامه اخبار خارجی نیمسال ۱۳۲۵ را به نقل از کتاب "کلیات مطبوعات" منتشره در سال ۱۳۲۵ در ایران شاهنشاهی را بخوانید. کتابی که بسیار اتفاقی در شهر همدان بدست یکی از خوانندگان راه توده افتاد و او نیز آن را به خارج از کشور منتقل ساخته و به ما رساند.

در این شماره همچنین اخباری را درباره دیگر تحولات در کشورهای جهان می خوانید که خود مانند پس لرزه های شکست آلمان هیتلری و تغییرات در جهان است:

در تدارک کنفرانس صلح

دومین پیش جلسه برای رفتن به سوی کنفرانس نهائی صلح نخستین انفجار هسته ای ، انفجار آزمایشی بمب پلوتونیومی بود که در صحرای آلاموگوردو (نیومکزیکوی آمریکا) پس از چند

بار تعویق ۹ روزه ، ۳ روزه ، یک ساعته و ۳۰ دقیقه‌ای نسبت به زمان از پیش تعیین شده ، بالاخره در ساعت پنج و نیم صبح **شانزدهم ژوئیه** ۱۹۴۵ میلادی انجام شد. آنچه که شاهدان عینی از فاصله ده کیلومتری دیدند یک توپ آتشین با روشنایی سوزاننده‌ای بود، با شدت چندین برابر نور خورشید نیمروزی و یک ابر عظیم قارچ مانند که تا ارتفاع ۱۲ کیلومتری بالا رفت.

شاهدانی که به تماشای نور شگفت انگیز توپ آتشین سرگرم بودند چند ثانیه بعد با موج انفجار موج به زمین افتادند و غرش مهیب آن چند دقیقه بعد در تپه‌های اطراف منعکس شد. پس از انفجار ، نخستین سخن ژنرال توماس فارل معاون ژنرال گروز مسئول طرح **تولید بمب اتمی** این بود: "جنگ تمام است". ژنرال گروز پاسخ داد: البته پس از انداختن دو بمب اتمی روی ژاپن. " کمتر از یک ماه زمان لازم بود تا درستی این گفته‌ها ثابت شود.

آزمایش بمب اتمی

روز دوشنبه ۱۰ تیر ماه «اول ژوئیه» چهارمین بمب اتمی در جزیره مرجانی (بگینی) منفجر گردید. نتیجه انفجار این بمب آنطوری که انتظار می رفت نبود. مثلا از ۷۲ کشتی که در مرکز انفجار این بمب لنگر انداخته بودند فقط دو کشتی به کلی غرق و چهار تای دیگر واژگون و یازده کشتی دیگر هم آسیب دیده و به حیواناتی که قبلا در این جزیره برای آزمایش جمع آوری نموده بودند و درخت های خرماي جزیره مزبور آسیبی وارد نشده بود. مخارج آزمایش این بمب ۷۰ میلیون دلار بوده است.

پایان دومین کنفرانس پاریس

دومین کنفرانس پاریس روز جمعه **۲۱ تیر** «۱۲ ژوئیه» به پایان رسید و وزیران خارجه سه دولت بزرگ به کشورهای خود حرکت نمودند تا برای شرکت در کنفرانس صلح آماده شوند.

انفجار دومین بمب اتمی

روز پنجشنبه **۳ مرداد** (۲۵ ژوئیه) دومین بمب اتمی در زیر آبهای اطراف جزیره بگینی منفجر گردید. بطوریکه خبرنگار خبرگزاری رویتر خبر داده بود شدت انفجار این بمب به قدری بود که نظیر آن تا حال مشاهده نگردیده است و نیروی این بمب به قدری زیاد بود که غیر از آب دریا حتی **خاک دریا** را هم بالا برده بود. قطر دایره آبی که در اثر انفجار این بمب به آسمان رفت به **۸ کیلومتر** تخمین زده شد و در وحله اول انفجار ۸۷ کشتی بکلی از نظر ناپدید شدند. مخبرین جراید که برای کسب اطلاع از نتیجه انفجار بمب اتمی در فاصله ۱۳ کیلومتری محل انفجار اجتماع نموده بودند خیال کردند که تمام کشتی ها غرق شده اند. ولی پس از روشن شدن هوا معلوم شد که بسیاری از آنها بر سر جای خود باقی هستند. در این آزمایش ده کشتی غرق گردید و بطوریکه دریاسالار بلاندى مامور آزمایش بمب اتمی در مصاحبه خود با مخبرین جراید اظهار داشت، از تمام زیر دریائی هائی که برای آزمایش در محل بودند دو یا سه زیر دریائی بیشتر جان به سلامت نبرده و بقیه غرق و نابود شدند.

تشکیل کنفرانس صلح

روز دوشنبه **۷ مرداد** (۲۹ ژوئیه) کنفرانس صلح با حضور نمایندگان ۲۱ دولت که قبلا از آنها دعوت بعمل آمده بود تشکیل گردید.

انقلاب در بلیوی

روز دوشنبه ۳۱ تیرماه (۲۲ ژوئیه) رادیوی لندن خبر داد که در بلیوی یکی از کشورهای امریکای جنوبی انقلاب خونینی روی داد که در نتیجه (وبه ول) رئیس جمهوری بلیوی و

سایر اعضای دولت را در میدان عمومی شهر (لاپاز) پایتخت کشور مزبور بدار آویخته و دولت بلوی را عده ای از احزاب آزادیخواه و کارگران و دانشجویان تشکیل دادند. این انقلاب در نتیجه تظاهراتی بود که پنج روز قبل از روز انقلاب از طرف دانشجویان برپا شده بود. عده کشته شدگان در این انقلاب به ۳۰۰ نفر و زخمی ها به ۵۰۰ نفر تخمین زده شد.

انتخابات ترکیه

روز یکشنبه ۳۰ تیرماه انتخابات ترکیه شروع و نتیجه آن چنین اعلام گردید: حزب خلق ۳۹۵ کرسی حزب دموکرات ۶۳ کرسی و حزب مستقلین ۷ کرسی بدست آوردند. در انتخابات ترکیه یک نفر یهودی و یک نفر یونانی انتخاب شده بودند ولی از ارامنه با اینکه ۸۰ هزار رای داشتند حتی یک نفر هم انتخاب نگردید.

انفجار در مقر حکومت فلسطین

روز دوشنبه ۳۱ تیرماه بمبی در زیر عمارت معروف «لینک داوید» منفجر گردید که در نتیجه چندین نفر کشته و چندین نفر هم زخمی شدند. این عمارت مرکز حکومت فلسطین و فرماندهی نیروهای انگلیسی در بیت المقدس بود. بر طبق اخبار واصله این بمب را تروریستهای یهودی در عمارت مزبور منفجر نموده بودند.

عصمت اینونو برای بار سوم به ریاست جمهوری ترکیه انتخاب شد

روز پنجشنبه ۱۰ مرداد (اول اوت) مجلس ملی ترکیه تشکیل و در جلسه روز دوشنبه چهاردهم مرداد آقای "عصمت اینونو" را به ریاست جمهوری ترکیه انتخاب نمود. سراج اوغلو نخست وزیر سابق ترکیه از مقام نخست وزیری استعفا و "رجب باکار" وزیر کشور مامور تشکیل کابینه گردید.

یادداشت دولت شوروی به ترکیه

روز پنجشنبه ۱۷ مرداد (۸ اوت) دولت شوروی یادداشتی در پنج ماده و در باره اصلاح و تعدیل قرارداد "مونترو" به دولت ترکیه تسلیم نمود.

شورش بزرگ در کلکته

روز جمعه ۲۵ مرداد در نتیجه اختلافاتی که بین مسلمین و هندوها در باره پیشنهاد دولت انگلیس روی داده بود؛ شورش بزرگی در کلکته هندوستان روی داد که هزارها کشته و عده زیادی زخمی شدند.

اولین رئیس جمهوری ایتالیا

مجلس موسسان ایتالیا با اکثریت ۳۹۶ رای از مجموع ۵۰۴ رای (با توافق سه حزب بزرگ- کمونیست و سوسیالیست و دموکرات مسیحی) آقای سنیور دنیگولا را که سابقا وکیل عدلیه بود و ۶۹ سال داشت به **نخستین رئیس جمهوری** آن کشور انتخاب نمود. نامبرده در سال

۱۳۲۳ رئیس مجلس شورای ملی ایتالیا بود. در همان سال چون نمی خواست به رژیم فاشیست سوگند وفاداری یاد کند از مقام ریاست مجلس استعفا داد. پس از انتخاب نامبرده به ریاست جمهوری سنیور "د کاسپری" از نخست وزیری آن کشور استعفا داد ولی دوباره مامور تشکیل کابینه گردید و بدین وسیله اولین کابینه جمهوری ایتالیا تشکیل شد. در این کابینه هفت نفر از حزب دموکرات مسیحی و چهار نفر از حزب سوسیالیست و چهار نفر از حزب کمونیست شرکت نمودند.

راه توده ۱۴۱ ۲۳,۰۷,۲۰۰۷